

Rodinných firem je už zapsaných pět set

Jindřich Ginter

V květnu to budou dva roky, kdy vláda schválila definici rodinného podnikání, čímž například otevřela i cestu ke specifickým formám podpory rodinných podniků. V databázi Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR (AMSP) je jich dnes už pět set.

Rodinné bývají i velké společnosti, které jsou významnými zaměstnavateli

Jak Právo zjišťovalo, jsou to příběhy plné odhodlání, dřiny, překonávání překážek a poctivé práce, ale někdy i zklamání, když se stane něco nečekaného. „Mezi rodinné firmy patří i velké společnosti, které jsou významnými zaměstnavateli. Neplatí stereotypní představa firmy o několika málo zaměstnancích a se strukturou otec, matka, děti, snacha a zeť,“ připomíná partner poradenské skupiny Apogeo Group Tomáš Pacovský.

Ačkoliv v registru není, příkladem budiž kroměřížská stavební firma VW Wachal, jež letos slaví 30 let od založení a stavební firma v USA, Tunisku, Finsku nebo Itálii. Zaměstnává devět desítek lidí, a i přes pandemii měla loni obrát převyšující půl miliardy korun. Rodinná firma z Jičína Avelor zase vyrábí zdravotnické prostředky. Loni zdvojnásobila zisk na 16 milionů Kč. Prostředky, léčiva a přípravky včetně veterinárních exportovala do více než 20 zemí a mj. se chystá i na ruský a marocký trh. Anebo Furch z Velkých

Kytary Furch vychvalují i světové hvězdy. Na snímku je ředitel Petr Furch.

Němčic. Kytary stejnojmenné značky chválí i světové hvězdy jako frontman Roxette Per Gessle nebo písničkářka Suzanne Vega.

Podle Pacovského mají rodinné firmy odlišné potřeby od velkých korporací. „Jejich motivace je většinou jiná než chladný kalkul nadnárodních uskupení. Vidíme u nich častěji komunitární sdílení zkušeností, referencí a specifických

know-how například v oblasti financování,“ dodal Pacovský.

Začalo to tajnou cigaretou za komínem

Jednou z nově registrovaných firem jsou Střechy Bohemia, s.r.o. ze Soběslavi. V roce 1998 je založil vyučený pokrývač Roman Kučera.

Dodnes si vzpomíná, kde se

u něj, syna vodoinstalačského mistra, vzal první popud k tomu, věnovat se střechám. „Osudný den přišel, když jsem chtěl ochutnat svou první cigaretu. Potají jsem se vyšplhal na střechu bytovky a seděl na komínové lávce. Rozhlížel jsem se do dálky, a to mi učarovalo. Napadlo mě, že práce pokrývače může být zajímavá a já díky ní můžu mít neustálý rozhled,“ vzpomíná.

Zvýhodněné úvěry a záruky

Zákon rozeznává rodinné živnosti a rodinné korporace.

U rodinné živnosti se na podnikání svou prací nebo majetkem podílejí nejméně dva členové jedné rodiny (mohou být příbuzní až do třetího stupně).

U rodinné korporace tvoří členové jedné rodiny nadpoloviční počet společníků.

Registrace rodinné firmy do dobrovolné databáze AMSP ČR trvá do týdne.

Registrované podniky mohou od loňska využívat programy Českomoravské záruční a rozvojové banky (ČMZRB) pro rodinné firmy.

Banka loni podle generálního ředitele Jiřího Jíraska financovala pomocí svých programů každou pátou zaregistrovanou rodinnou firmu.

Teď firmu postupně předává synovi, sám v ní už působí jako poradce. Kromě toho se věnuje práci soudního znalce.

„Jsme rodinná firma, máme vstřícný přístup, nikdo z nás se nechová nezdvořile a zákazníkům si vážíme. Když zavolají v sobotu odpoledne, že jim někde teče do střechy, neotálíme a vyjíždíme na pomoc. Stálo to spoustu práce a úsilí, ale s každou stavbou přibývají pozitivní reference,“ říká Roman Kučera mladší, proč se firmě daří se rozvíjet.

„Mnohé rodinné firmy ovšem tento nový status ještě nemají, ačkoliv jimi jsou,“ upozorňuje Vítězslav Hruška z Apogea, která desítkám takových podniků radí, mimo jiné při správě v rámci svěřenských fondů, jež se hojně využívají k mezigeneračním výměnám.

„Někdy se pro předání majetku používá svěřenský fond, někdy to situace nevyžaduje a využíváme pouze vhodného korporátního nastavení s holdingovou společností. Dále je pak ovšem potřeba připravit

pořízení pro případ smrti, jako jsou dědické dohody nebo závěť, či manželské majetkové smlouvy zejména u sezdané nástupnické generace,“ shrnuje právník Bořivoj Líbal z advokátní kanceláře Noerr.

Museli prodat, objevil se potomek

Některé příběhy nejsou veselé. Zakladatel úspěšné stavební firmy chtěl předat synovi podnik a druhého vyplatit, nicméně, než k realizaci došlo, tragicky zemřel, aniž by měl závěť. „Poté se zjistilo, že existuje ještě jeho další potomek. Bohužel tak k předání nedošlo a společnost se musela prodat třetímu subjektu, aby byli všichni dědici řádně vypořádáni,“ vzpomíná Líbal.

Naopak povedenou mezigenerační výměnu na úrovni vedení firmy má již deset let za sebou první český výrobce vířivek ÚSSPA, kde přešlo vedení z otce na dceru. „A společnost svými výsledky prokazuje, že to bylo skvělé rozhodnutí,“ komentuje Líbal.

Po smrti otce zničili podnik dědicové. Zajímaly je jen peníze

Jindřich Ginter

Josef K. a Pavel P. byli přáteli už od gymnázia. Jejich cesty se po škole rozešly, každý šel pracovat do jiného závodu, aby se po několika letech sbírání zkušeností v oblasti strojírenství opět sešli. V roce 1993 založili vlastní výrobní společnost, v níž měli oba poloviční podíl.

Josef se staral o technickou stránku věci a vývoj, Pavel byl velmi schopný obchodník. Trá-

vili spolu prakticky veškerý čas, i s rodinami jezdili na společné dovolené.

Investovali do nové továrny. Čas plynul a již měli promyšleno, jak s prosperujícím podnikem dále naloží. Chtěli ho svěřit Pavlovi synovi, který se už staral o firemní finance. Jenže osud kartami zamíchal jinak.

Pan Josef zemřel náhle na infarkt. Po jeho smrti se jeho podíl ve společnosti dělil mezi jeho ženu a tři děti. Bohužel pro

firmu nikdo z nich neměl ochotu se s Pavlem ani jeho synem domluvit. Všichni dědicové chtěli jen peníze, o další osud podniku, který jejich táta s takovým nasazením budoval, se nezajímali. Společnost tak musela zastavit veškeré své projekty vývoje a šetřit s investicemi.

Navíc se rodina Josefa rozhádala i mezi sebou, takže mezi sebou nekomunikovali a záležitost spojenou s firmou nijak neřešili. Naopak ještě dávali

protichůdné instrukce svému společnému zástupci pro valnou hromadu, který pak neměl jasné a srozumitelné pokyny. Společnost tak byla prakticky ochromena.

Stovky firem bez plánu

Znechucen byl i Pavel, nikdy by si nepomyslel, že to takhle může dopadnout. Firmu nakonec prodali a peníze si rozdělili.

Odhaduje se, že přes 40 procent rodinných společností v Česku nemá plán nástupnictví. „Jednou z možností, jak těmto stavům předejít, je ještě za života sepsat závěť,“ poukázal advokát Pavel Strnad z AK Polverini Strnad. Anebo založit svěřenský fond, jenž jasně stanovuje ve svém statusu a společenské smlouvě pravidla, kdo, komu, kdy a za jakých podmínek, a to zcela dle představa zakladatele, který určuje pravi-

dla ve vztahu k obmyšleným i správcovskému subjektu.

„Společníci by také mohli ve společenské smlouvě, respektive stanovách vyloučit přechod podílu na dědice společníka a dohodnout další postup v dohodě společníků. Dohoda také může stanovit, jak má být vyplacen vypořádací podíl, který obdrží dědicové, jaká má být výše splátek a v jaké lhůtě má být dědicům vyplacen a mnoho dalších užitečných otázek,“ dodal.

Kolo bez gum

Americký startup Smart Tire Company vyvinul jízdní kolo Metl s technologií vesmírné agentury NASA pro její vozítka na Mars a Měsíc. Kola namísto gumových pneumatik obaluje slitina niklu a titanu potažená polyuretanem. Je to elastické jako guma, avšak vydrží třicetkrát větší tlak než obyčejná ocel.

Firma zatím nesdělila datum uvedení do prodeje ani cenu. Technologii zkoumá i autoprůmysl. (rei)

Foto Profimedia.cz

Akcie počtvrté v řadě posílily

Akcie na pražské burze během uplynulého týdne počtvrté v řadě posílily. Index PX stoupl o 0,2 procenta na 1080,1 bodu. Vyplývá to z výsledků pražské burzy. Nejvíce posílily akcie výrobce cigaret Philip Morris CR. Největší pokles naopak postihl akcie České zbrojovky. Předchozí týden akcie stouply o 0,9 procenta.

Rostly i burzy ve Spojených státech. „I tentokrát vylepšily zámořské indexy historická maxima. Jmenovitě hlavní širo-

kopásmový index S&P500 dosáhl nového rekordu ve středu, stejně se vedlo i průmyslovému indikátoru indexu Dow Jones,“ uvedl analytik Komerční banky Bohumil Trampota.

Podle makléře Wood and Company Vladimíra Vávry si s blížícím se rozhodným datem pro výplatu dividendy nejlépe vedly akcie Philip Morris ČR, které posílily o 2,1 procenta.

Trampota vyzdvihl i akcie společnosti Avast. „Ten každý

den posiloval, pouze v pátek až na konci obchodní seance došlo k prudké korekci. Za týden své akcionáře potěšil růstem o 1,28 %,“ prohlásil analytik. Společnost ČEZ, která v týdnu ohlásila výsledky za loňský rok, si za týden připsala 1,11 %. „ČEZ dosáhl v týdnu dvouletých maxim a ukázalo se, že jeho výsledky nehodnotili investoři až tak špatně,“ dodal Trampota. Dobrý růst o 0,89 procenta znamenala Moneta. (pro)

Kerosin ze zbytků jídla by výrazně snížil emise letadel

Alex Švamberk, Novinky.cz

Letecká doprava je v posledních letech pod silným tlakem kvůli emisím. Jedním z řešení by mohl být letecký petrolej vyráběný ze zbytků potravin, který vyvinula v USA Národní laboratoř pro obnovitelnou energii.

Většinou se z tohoto odpadu vytváří bionafta, kam se kromě zbytků oleje a maziv přidává rostlinný olej. Letecký petrolej se z něj nevyráběl, protože to znamenalo přidat při zpracování ještě jednu fázi, což zvyšovalo náklady.

Nyní ale američtí experti vymysleli jiný způsob výroby, který umožňuje zpracovat zbytky potravy, hnůj a odpadní vodu na palivo pro proudové motory.

Doposud se tukový odpad měnil na metan, expertům se však podařilo jej zpracovat na nestabilní mastné kyseliny, a ty pak na dva druhy petroleje, které se mohou přimíchávat až do objemu 70 procent do stávajícího kerosinu. Předepsanou kvalitu paliva pro proudové motory se přitom daří dodržet.

Nové palivo, o kterém in-

formovala studie v odborném časopisu PNAS, má hned několik efektů. Nejenže omezuje emise oxidu uhličitého vznikající spalováním v leteckých motorech, ale také brání tomu, aby ze skládek unikaly metan.

Zkouška letu za dva roky

Oproti stávajícímu kerosinu za sebou nechává nové palivo o 34 procent méně tuhých částic, které hrají důležitou roli při vytváření kondenzačních stop za letadly, jež také přispí-

vají k oteplování. „Takové snížení uhlíkové stopy s fosilními palivy nedosáhnete, aniž byste použili nějaké povolenky nebo kompenzace,“ uvedl Derek Valdron z laboratoře. Aerolinky často dosahují snížení emisí vysazováním stromů.

Pokud se započítají všechny tyto efekty včetně zamezení úniku metanu, sníží se emise oproti spalování leteckého petroleje z ropy o 165 procent.

Valdron přiznává, že nejde o zázračné řešení, a připouští i námitky ekologů, kteří tvrdí, že by se mělo hlavně ome-

zit létání. Je ale třeba být realisty a hledat okamžitá pragmatická řešení.

Výzkumný tým proto nyní pracuje na zvýšení produkce nového paliva, takže by aerolinky Southwest měly být schopny provést testovací lety v roce 2023.

V roce 2018 připadalo 2,4 procenta světových emisí CO₂ na leteckou dopravu, ovšem celkově přispívala letecká doprava k oteplování z pěti procent. Podle amerického výzkumného institutu EESI připadala pětina na nákladní dopravu.

Kurzy ČNB od 19. 3.

Země	Množství	Kód	Kurz
Austrálie	1	AUD	17,008
Čína	1	CNY	3,376
Dánsko	1	DKK	3,514
EMU	1	EUR	26,130
Chorvatsko	1	HRK	3,439
Japonsko	100	JPY	20,172
Kanada	1	CAD	17,571
Maďarsko	100	HUF	7,100
Polsko	1	PLN	5,656
Rusko	100	RUB	29,673
Švýcarsko	1	CHF	23,613
Turecko	1	TRY	3,027
USA	1	USD	21,975
V. Británie	1	GBP	30,467

AUTO – MOTO

○ **Koupím motocykl** Jawa Pionýr v pěkném stavu s doklady. Tel.: 775 240 360. RSC2100038
○ **KOUPÍM AUTO-MOTO +DÍLY** Škoda, OCTAVIA, Tatra, Wartburg, JAWA, ČZ, Velorex, PAV. Do 1970. T.: 775 262 334. RSC2100146